

Over de vorige boeken van Peter Schrijvers:

‘Een belangrijk boek voor Europeanen.’ – *De Standaard*

‘Even krachtig als genuanceerd.’ – *De Morgen*

‘Een markante geschiedenis.’ – *Knack*

‘Bewonderenswaardig.’ – *de Volkskrant*

‘Een juweeltje.’ – *NRC Handelsblad*

‘Een verhaal met vaart.’ – *The Wall Street Journal*

‘Stimulerend. Een uitstekend boek.’ – *The Times Literary Supplement*

‘Een meesterwerk.’ – *The Atlantic*

‘Een indrukwekkende prestatie.’ – *Frankfurter Allgemeine Zeitung*

Voor
Elle

‘Eén voet in kennis, de andere in magie die toelaat zich te
verplaatsen in het lichaam en de ziel van een ander.’

Marguerite Yourcenar, *Herinneringen van Hadrianus*

Hoofdstuk 1

Zaterdag 9 september 1944

Ze keek door haar verrekijker en het eerste wat ze zag, was hoe de antennes in grote bogen heen en weer zwaaiden. Met hoge snelheid baanden de draden zich een weg door een heldergele zee van koolzaad. Ze bewogen sierlijk maar nerveus. Het leken wel de voelsprietten van gigantische sprinkhanen, dacht ze, die een buitenaards landschap aftastten.

De kolkende stofwolken en blauwzwarte uitlaatgassen maakten duidelijk dat de antennes bij ongewoon krachtige voertuigen hoorden, de voertuigen van een heel ander leger.

Dagenlang had ze vanuit een raam hoog in het kasteel toegekeken hoe Duitse soldaten in volle aftocht voorbijtrokken. Alleen de gelukkigen hadden als haringen in een ton in vrachtwagens gestaan met logge kachelachtige apparaten die, bij een gebrek aan benzine, kolen of hout verbrandden. De meeste vluchtende Duitsers hadden er somber bij gezeten in houten karren die voortgetrokken werden door strompelende paarden. Anderen waren voorbijgefietst, soms op velgen zonder banden.

Een Duitser, zijn voeten in vuil jute gewikkeld, had een krui-

wagen geduwd waarin een kameraad lag. De gewonde man had levenloos geleken, zijn benen bungelden slap over de rand van de kar. Ze herinnerde zich helder dat de soldaat, op weg naar Kerniel, was gestopt bij de kapel van Onze-Lieve-Vrouw van Smarten. De Duitser was op zijn knieën gevallen, met zijn gezicht naar de kapel, zijn rug naar het kasteel, de lappen op zijn zolen bebloed. Hij was zo een hele tijd blijven zitten. Was hij aan het bidden? Bekeek hij foto's van geliefden die hij uit zijn portemonnee had gehaald? Was hij handenwringend met zichzelf in een discussie verzeild? Ze had geen idee.

De Duitser was eindelijk weer opgestaan en had even zijn handen op de handvatten van de kruiwagen gelegd. Toen had hij abrupt losgelaten en was hij alleen verdergegaan. Hij was de alleraatste Duitse soldaat die ze oostwaarts had zien gaan. Voor zover ze wist, lag zijn kameraad nog steeds in de kruiwagen bij de kapel, met vliegen die zich tegoed deden aan zijn ineengezakke lijk in het milde septemberweer.

Ze wist dat de krachtige machines die nu resoluut haar kant op kwamen onmogelijk van de vijand konden zijn.

Ze liet zich snel zakken, ging weg bij het raam en trippelde naar het bed aan de andere kant van de ruime kamer. Ze boog zich zachtjes over haar vader. Zijn verschrompelde kale hoofd bleef doodstil liggen, verzonken in een berg kussens. Ze kuste voorzichtig zijn beide borstelige wenkbrauwen. Toen reikte ze naar het nachtkastje, opende een lade en rommelde nerveus door de inhoud. Ze hield een lippenstift omhoog die van haar moeder was geweest. Ze stak haar vingertop in de gebarsten metalen cilinder en schraapte wat kersenrood van de bodem. Ze bracht een dunne laag aan op haar lippen en bekeek zichzelf in de spiegel van de kaptafel. Het gezicht dat haar aanstaarde, wist een zwakke glimlach te produceren.

'Ik moet nu gaan, vader.' Ze kondigde het vastberaden aan, alsof ze bang was te laat te komen voor een trein die op het punt stond te vertrekken.

Ze zag haar dienstmeid vanuit haar kamer op zolder naar beneden komen. ‘Kun je voor papa zorgen wanneer hij wakker wordt, Rosalie?’ vroeg ze rusteloos.

Ze haastte zich de krakende eikenhouten trappen af. In de marmeren hal keken strenge voorouders op haar neer vanaf de strakke doeken met craquelé verf. Ze trok haar jurk recht en fatsoeneerde haar ontembare haren. Haar ademhaling was gejaagd.

Ze probeerde zichzelf nog steeds te kalmeren toen ze gebonk op de deur hoorde. Ze hield haar hoofd een beetje schuin. Er waren geen kreten, bevelen of bedreigingen. Het gedreun klonk ongeduldig, maar de pauzes ertussen waren lang genoeg om weloverwogen beleefdheid te laten blijken.

Ze gooide de deur wagenwijd open.

‘Goedemorgen, mevrouw.’ Het nasale Engels klonk als in een Hollywoodfilm.

De soldaat die voor haar stond, was nog groter dan zij. Hoewel hij door zijn lengte op het eerste gezicht slank leek, zag ze dat hij eigenlijk zwaargebouwd was en brede schouders had. Op zijn helm stond iets wat leek op het Romeinse cijfer 2.

‘Kapitein Jack Dumas, US Army, CID.’ De kapitein bracht zijn hand snel naar zijn helm, in een beweging die het midden hield tussen een formeel saluut en een informele begroeting. Het leek daardoor net alsof hij een lok haar van zijn slaap streek.

‘Amerikaan?’ Haar reactie in het Engels klonk eerder als een wens dan als een echte vraag. Zet jezelf niet voor schut, dacht ze snel.

‘Dat klopt, mevrouw. Ik zou graag de eigenaar van het kasteel willen spreken.’

‘Dat ben ik. Dédée d’Ardenne de Tornaco. Of eigenlijk mijn vader, Charles, maar hij is er slecht aan toe en bedlegerig. Dus ik ben nu verantwoordelijk voor het reilen en zeilen in Château Lion.’

‘Ik begrijp het. Luister, het spijt me verschrikkelijk, maar we

hebben papieren bij die ons toestaan om je woning te vorderen, mejuffrouw...'

'Noem me maar gewoon Dee', flapte ze eruit. Waar kwam dat nu weer vandaan, schoot het door haar hoofd. Had ze die naam gehoord in een of andere onnozele Amerikaanse film?

'Oké, Dee. Prima voor mij.' Hij dwong zichzelf tot een vermoeide glimlach.

Het viel haar op dat de kapitein een stuk ouder was dan de Duitse jongens die ze de afgelopen maanden met spoed had zien arriveren om de gaten aan het front op te vullen. Ze schatte hem maar een paar jaar ouder dan zichzelf, wat betekende dat hij waarschijnlijk rond de dertig was.

'Ik hoop echt dat we je niet te veel tot last zullen zijn', verontschuldigde hij zich. 'Hoeveel mensen wonen hier?'

'Mijn vader, onze dienstmeid Rosalie en ikzelf.'

Ze zag dat de Amerikaan een stap achteruit deed, omhoogkeek en het kasteel met zijn drie verdiepingen en twee elegante ronde torens in zich opnam.

'Slechts met z'n drieën?' Hij klonk ongelovig. Of zat er ook een vleugje argwaan in zijn stem?

'Ja. Ik gebruik maar een paar kamers op de begane grond, vlak bij de keuken. Ik heb een zitkamer omgebouwd tot mijn slaapkamer. Mijn wereld was nogal klein onder de Duitse bezetting.' Ze liet het klinken als een verontschuldiging. 'Mijn vader verblijft in een kamer op de bovenverdieping van de westvleugel, aan de andere kant van het kasteel. Rosalie zorgt meestal voor hem. De kamers tussen zijn wereld en de mijne worden al geruime tijd alleen nog bewoond door geesten.'

'Hoe handig voor mij en mijn mannen.' Nog een vermoeide glimlach. 'Geen wonder dat we bevelen hebben gekregen om hier zo snel mogelijk naartoe te komen voordat anderen ons voor zouden zijn.'

'Wel, je bent van harte welkom om bij ons te verblijven', zei ze

in een sappig, honingzoet Engels met slechts een licht Frans accent. 'Jullie zijn de eerste Amerikaanse soldaten die ik mag ontmoeten. De eerste geallieerde soldaten, eigenlijk. Nu weet ik tenminste zeker dat we bevrijd zijn.'

'Je wist niet dat je bevrijd was?' De Amerikaanse officier keek verbijsterd.

'Ik hoorde gisteren en eergisteren uit verschillende richtingen wat gerommel in de verte. Niets spectaculairders dan dat. Maar het geluid maakte me wel duidelijk dat het niet lang meer zou duren. Ik denk dat de gebeurtenissen tijdens deze oorlog op een of andere manier aan ons voorbij zijn gegaan hier in het kasteel.'

'Dat is waarschijnlijk een zegen.'

'Ik denk het wel', zei ze zonder veel overtuiging. 'Misschien is dat wat je krijgt als je in een ivoren toren op een heuvel woont.'

'Misschien.' De kapitein keek de heuvel af waarop het kasteel stond en zag nu pas het dorp dat in de verte verscholen lag in een lichte plooi tussen velden met bomen vol appels en peren. Het was waarschijnlijk een exclusieve luxe van bevoorrechte aristocraten om oorlog saai te vinden, dacht hij met enige bitterheid.

'Blijven jullie lang?' Over zijn schouder zag ze de bedrijvigheid van mannen in groenbruine uniformen die materiaal uit vrachtwagens en kleinere voertuigen tilden. Anderen stapelden kratten en dozen op de plaats waar de oprijlaan een lus maakte voor haar deur. Ze schatte dat ze met z'n zessen waren.

'Waarschijnlijk blijven we hier enkele weken, misschien langer.' De Amerikaan volgde haar blik terwijl ze de activiteit achter hem in zich opnam. Haar ogen hadden dezelfde hazelnootkleur als haar haren en ze sprankelden met kleine vonkjes groen.

'Maar,' zei ze verbaasd, 'het front verplaatst zich toch snel? Het is nog geen maand geleden dat jullie Parijs hebben ingenomen. En nu zijn jullie hier, in het oosten van België. Duitsland ligt nu nog maar op een steenworp.'

'Dat is net het probleem', legde kapitein Dumas uit. 'Onze troe-

pen zullen ongetwijfeld op meer weerstand stuiten bij de bunkers en drakentanden van de Siegfriedlinie. De *Krauts* zullen hun grens met hand en tand verdedigen.'

'*Krauts?*'

'Duitsers', verduidelijkte hij zakelijk. 'Van wat ik hoor, bieden ze weerstand en maken ze het ons moeilijk bij de kanalen net ten noorden van hier. Ze proberen ons tegen te houden met nieuwe troepen uit Duitsland en Nederland.'

'Dus je zegt dat de oorlog misschien langer zal duren dan we nu hopen?' Ze klonk teleurgesteld. 'Ik heb mensen horen beweren dat het voor Kerstmis allemaal voorbij zal zijn.'

'Ik zou er niet op rekenen... Dee.' De Amerikaanse kapitein klonk moe en bezorgd.

Om de een of andere reden beviel haar de klank van de nieuwe naam die ze net voor zichzelf bedacht had. 'Ben je niet bang om na je rust weer verder te moeten vechten?'

'We zijn geen gevechtstroepen, Dee. We zijn niet eens gewone soldaten. Mijn mannen en ik zijn agenten. Agenten van de Elfde Eenheid, CID, dat is de Criminal Investigation Division. En we trekken niet in Château Lion om uit te rusten.'

Kapitein Jack Dumas stapte de grote hal binnen, waar zijn zolen vuile afdrukken achterlieten op de oosterse tapijten. Hij nam zijn helm af, trok zijn stofbril over zijn hoofd en gooide die in de holte van zijn hoofddeksel. Hij wierp een blik op een spiegel in een enorme, vergulde lijst en staarde in een paar melkachtige ogen in een besmeurd gezicht.

'Is er toevallig een plek waar ik me een beetje kan opfrissen?' Hij haalde snel zijn vingers door plukken verward en stoffig haar.

'Natuurlijk. Volg mij maar', zei Dee. 'Jouw mannen redden het wel?'

'Oh, zeker. Dank je wel. Ze kennen het klappen van de zweep. Tussen Normandië en hier hebben we een stuk of zes keer ons

kampement opgezet. Ze kunnen zich later wel fatsoeneren.'

Ze wenkte hem haar te volgen, de eerste trap op. Zijn oog viel op haar dunne, fragiel uitziende polsen en haar lange, slanke vingers. Hij greep de leuning vast die oprees vanuit de achterkant van een brullende leeuwenkop. Het hardhout was glad en donker geworden door slijtage. Dédée d'Ardenne vloog ogenschijnlijk moeiteloos in snelle, verende sprongen de treden op. De kapitein merkte dat hij zijn pas versnelde om haar lichte gestalte bij te houden.

Ze stopte op de overloop en wees hem in de richting van een lange gang naar rechts. 'Achter de vierde deur aan je rechterkant is een badkamer', wees ze hem. 'Er is stromend water, maar het is wel koud. Warm water is een luxe geworden, vrees ik. Rosalie moet het op het fornuis opwarmen, wat een gedoe is, maar daarbij hebben we ook maar een beperkte voorraad kolen en hout, en die willen we niet verspillen aan dingen die niet essentieel zijn.'

'Koud water is precies wat ik nu nodig heb', zei hij, terwijl hij snel een hand opstak zodat ze stopte met zich te verontschuldigen. 'Jouw Engels is excellent trouwens. Wie heeft je dat geleerd?'

'*Excellent?*' herhaalde ze in het Frans en ze lachte. 'Vind je dat? Oh, ik heb verschillende jaren op Le Rosey in Zwitserland doorgebracht.'

Ze kon zien dat de prestigieuze instelling geen belletje deed rinkelen bij de Amerikaan.

'Een internationale kostschool voor meisjes', lichtte ze toe. 'Op Le Rosey was Engels een standaardonderdeel van het curriculum. De Zwitsers waren blijkbaar vooruitziend genoeg om te beseffen dat er een tijd zou komen waarin we naar die taal zouden snakken.'

Ze barstte in een schaterlach uit. 'En ja hoor, *lo and behold* – dat is de uitdrukking, toch? – eerst vele jaren en talloze avonden illegaal naar de BBC luisteren op een verborgen radio. En nu praten met een bevrijder uit Amerika op mijn overloop. En niet zomaar een bevrijder... een *agent*.' Ze sprak het woord ondeugend uit. Toen pauzeerde ze even alsof ze alles wilde laten bezinken. 'Maar ik laat